

Trompenburg Tuinen & Arboretum

Een wandeling door 2019

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Profiel	4
3. Missie & Visie	5
Missie	5
Visie	5
4. Jaaroverzicht	6
De hoofdlijnen uit het actuele beleidsplan	6
5. Kerncijfers	8
2019	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6. Collectie, Onderhoud en beheer	9
7. Expertise, educatie, onderzoek	10
8. Samenwerkingen	11
9. Vriend van Trompenburg	13
Schenkeningen, legaten	13
10. Organisatie	15
Bestuur	15
Medewerkers, vrijwilligers en stagiaires	16

1. Inleiding

Ook in dit verslagjaar over 2019 heeft Trompenburg Tuinen zich mogen verheugen op een groei van het aantal bezoeken. Dit jaar met 10% tot het aantal van 65.000. De belangstelling voor Groen en voor het verpozen in het Groen door een jongere groep is duidelijk waarneembaar. De baten uit de Vrienden van Trompenburg hebben bijgedragen in de exploitatie en dankzij een zeer voorzichtig uitgavenbeleid kon dit jaar met een positief saldo worden afgesloten.

Trompenburg zoekt naar wegen om in de komende jaren een nieuw financieel evenwicht te vinden. Donaties van particulieren, bedrijven, stichtingen en fondsen zijn van toenemend belang voor hun bijdragen aan projecten die buiten de exploitatie vallen en die zijn gericht op verbetering en vernieuwing van de functie van Trompenburg. De in het verleden gekozen constructie met een vastgezet kapitaal via de Stichting Volkskracht draagt in belangrijke mate bij aan het voortbestaan van Trompenburg maar voor het handhaven van de huidige hoge kwaliteit van tuin en collecties is uiteindelijk meer geld nodig. Met de geringe personeelsbezetting en de belangrijke bijdrage van een grote schare vrijwilligers levert Trompenburg een indrukwekkende prestatie in vergelijking met andere tuinen en musea. Bij elke nieuwe gekozen richting zal steeds voorop blijven staan dat de sfeer en de kwaliteit van Trompenburg overeind blijft en waar mogelijk zal worden versterkt.

Het bestuur spreekt haar erkentelijkheid uit aan iedereen die met volle inzet en betrokkenheid meewerkt aan de instandhouding en verbetering van Trompenburg Tuinen & Arboretum. De gemotiveerde groep van personeel en vrijwilligers is een belangrijke drager van het succes en maakt dat het bestuur de toekomst met vertrouwen tegemoet ziet.

Trompenburg Tuinen & Arboretum is een prachtig aangelegde plantentuin met een grote collectie bomen, struiken, vaste planten, bollen en knollen. De oppervlakte bedraagt ruim 8 hectare. De eerste aanleg dateert uit 1820. In 1983 ontving Trompenburg het predikaat “Distinguished Arboretum by the International Dendrological Society”. Ter gelegenheid hiervan werd een bronzen plaquette onthuld.

Het is daarmee niet alleen een tuin voor plantenkenners, maar ook voor wandelaars op zoek naar rust in een drukke stad. Voor veel inwoners van de stad Rotterdam en omgeving is Trompenburg Tuinen & Arboretum een geliefde plek om te verpozen in een rustige, goed onderhouden én veilige groene omgeving.

2. Profiel

Trompenburg Tuinen & Arboretum is een prachtig aangelegde plantentuin met een grote collectie bomen, struiken, vaste planten, bollen en knollen. De oppervlakte bedraagt ruim 8 hectare. De eerste aanleg dateert uit 1820. In 1983 ontving Trompenburg het predicaat “Distinguished Arboretum by the International Dendrological Society”. Ter gelegenheid hiervan werd een bronzen plaquette onthuld. Het is daarmee niet alleen een tuin voor plantenkenners, maar ook voor wandelaars op zoek naar rust in een drukke stad. Voor veel inwoners van de stad Rotterdam en omgeving is Trompenburg Tuinen & Arboretum een geliefde plek om te verpozen in een rustige, goed onderhouden én veilige groene omgeving. Door actieve werving en het bieden van bijzondere activiteiten wil Trompenburg een grote groep begunstigers aan zich binden. Hiertoe zal veel aandacht moeten uitgaan naar het vergroten van de zichtbaarheid. Publiciteitscampagnes zullen hier een belangrijke bijdrage aan leveren. In eerste instantie wordt ingezet op de bevolking van Rotterdam en die in de directe omgeving ervan. Door verbetering van de digitale ontsluiting van onze levende collecties in combinatie met het aanwezige beeldmateriaal zal Trompenburg vaker worden gevonden bij het zoeken naar specifieke informatie of afbeeldingen van bomen, struiken, coniferen, vaste planten. De belangstelling voor het vergaren van kennis over eetbare producten die kunnen worden geoogst in een stedelijke omgeving is sterk groeiend. In samenwerking met specialisten op het gebied van voedselbossen kan Trompenburg hier een vooraanstaande rol spelen. Een deel van Trompenburg leent zich voor omvorming tot een dergelijk voedselbos. Hiermee kan een geheel nieuwe doelgroep worden bereikt. De inzet van vrijwilligers wordt een steeds belangrijkere pijler waarop onze organisatie rust. Vrijwilligers voeren al een veelvoud aan taken uit, van praktische tuinwerkzaamheden tot het geven van rondleidingen. Gezocht zal worden naar welke uitbreiding van taken er nog mogelijk is en hoe dit moet worden opgezet en begeleid.

3. Missie & Visie

Missie

Trompenburg Tuinen & Arboretum heeft ten doel de buitenplaats Trompenburg en verbonden gronden als cultuurhistorisch monument met een voor een breed publiek opengestelde hoogwaardige collectie levende bomen en planten ten behoeve van recreatieve, educatieve en wetenschappelijke doeleinden in stand te houden, zo mogelijk te verbeteren en uit te breiden.

Visie

Ook in de toekomst wil Trompenburg Tuinen & Arboretum, een vooraanstaande plaats innemen binnen de plantentuinen in Nederland en daarbuiten. Dit betekent dat grote aandacht uit blijft gaan naar het in stand houden, registreren en onderhouden en vernieuwen van de collecties. Om het voortbestaan te waarborgen en bezoekers te trekken blijft variatie in het aanbod collecties en activiteiten voorop staan om de doeleinden zoals genoemd in de missie te realiseren.

4. Jaaroverzicht

De hoofdlijnen uit het actuele beleidsplan

- het benadrukken van het belang van de groene oase Trompenburg voor de wereldstad Rotterdam

Steeds meer wordt de waarde van groen in stedelijke gebieden onderkent als onmisbare schakel in het welbevinden van de inwoners en als ecologische niche voor het dierenleven. Trompenburg vervult hierin een belangrijke rol en heeft vele functies voor de inwoners, bezoekers en dierenleven in de stad Rotterdam. Deze waarden zullen verder worden benadrukt en kenbaar gemaakt door campagnes, studiedagen en workshops.

- een betere vindbaarheid

Door verbetering van de digitale ontsluiting van onze levende collecties in combinatie met het aanwezige beeldmateriaal zal Trompenburg vaker worden gevonden bij het zoeken naar specifieke informatie of afbeeldingen van bomen, struiken, coniferen, vaste planten.

- een verdere groei tot meer dan 65.000 bezoekers per jaar

Hiertoe zal veel aandacht moeten uitgaan naar het vergroten van de zichtbaarheid in de regio Zuid-Holland. In dit verslagjaar zijn publiciteitscampagnes van eerdere jaren gecontinueerd die hier een belangrijke bijdrage aan moeten gaan leveren. In eerste instantie wordt ingezet op de bevolking van Rotterdam en die in de directe omgeving ervan.

- het uitbreiden van commerciële activiteiten

Hiervoor zal worden gekeken naar welke mogelijkheden er zijn, bijv. door het opstarten en/of uitbreiden van activiteiten die positief bijdragen aan het bedrijfsresultaat. Uitbreiding van de theehuisactiviteiten hoort daarbij, net als de mogelijkheden voor het uitbreiden van de mogelijkheden voor vergaderingen, workshops, recepties, trouwerijen.

- het opbouwen van een bestand van 1000 Vrienden

Het in 2015 in gang gezette opbouwen van een bestand aan Vrienden moet de

komende jaren vruchten gaan afwerpen. Hiermee wordt beoogd jaarlijks meer dan 50.000 euro op

te halen aan extra financiële ondersteuning. Door actieve werving en het bieden van

bijzondere activiteiten wil Trompenburg een grote groep begunstigers aan zich binden.

- de verdere inrichting van Voedselbos De Overtuin

De belangstelling voor het vergaren van kennis over eetbare producten die kunnen worden geogst in een stedelijke omgeving is sterk groeiend. In samenwerking met specialisten op het gebied van voedselbossen kan Trompenburg hier een vooraanstaande rol spelen. Een deel van Trompenburg is omgevormd tot een dergelijk voedselbos. Hiermee kan een geheel nieuwe doelgroep worden bereikt.

- het optimaliseren van de inzet vrijwilligers

De inzet van vrijwilligers wordt een steeds belangrijkere pijler waarop onze organisatie rust. Vrijwilligers voeren al een veelvoud aan taken uit, van praktische tuinwerkzaamheden tot het geven van rondleidingen. Gezocht zal worden naar welke uitbreiding van taken er nog mogelijk is en hoe dit moet worden opgezet en begeleid.

Enkele van onze publieksactiviteiten in 2019

- Themawandelingen
- Eenjarigenverkoop
- Voorjaarsplantendagen
- Jeugdvakantiepaspoort
- Herfstplantendagen
- Kerstmarkt

5. Kerncijfers

In 2019 waren er totaal 64.264 bezoekers.

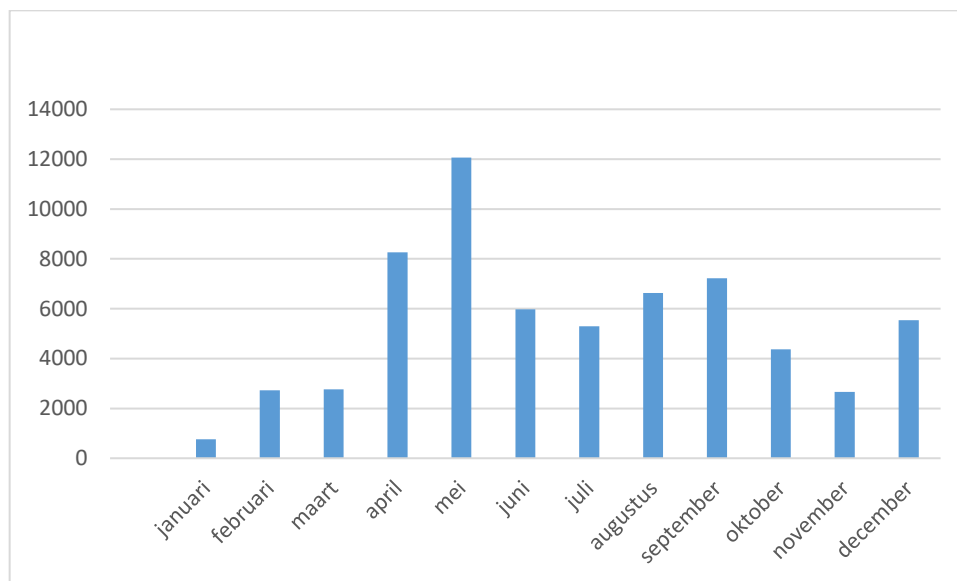
Ten opzichte van 2018 is dit een absolute stijging van 8%.

Eénjarigenverkoop: 1.256 bezoekers

Herfstfair: 3.571 bezoekers

Voorjaars-Plantendagen: 3.187 bezoekers

Kerstmarkt: 4.873 bezoekers

6. Collectie, Onderhoud en beheer

Trompenburg is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen (een van de 27) en heeft de status van geregistreerd museum. Onze collectiestukken zijn levende planten die jaarlijks groeien en dus een beetje in omvang toenemen. Met de jaren wordt de beplanting bestaande uit vaste planten/struiken/bomen dus voller en schaduwrijker. Voor een optimale ontwikkeling van de “collectiestukken” wordt er in het onderhoud gekeken wat er nodig is aan maatregelen. Dit kan zijn snoei, verplanten, vervangen of verwijderen.

Jaarlijks wordt een plan opgesteld wat er aan onderhoudsmaatregelen nodig is en wanneer die moet worden uitgevoerd in de loop van het jaar. Naast onderhoud aan de bestaande collectie is er een actief verzamelbeleid om de collectie voortdurend te kunnen vernieuwen of onderdelen van de collectie te kunnen vervangen. Zo worden er jaarlijks tientallen toevoegingen uitgeplant op vrijgemaakte dan wel opengevallen plaatsen. Aanwinsten worden voordat ze een definitieve plek in de tuin vinden een aantal jaren opgekweekt op een van onze eigen kwekerijen.

Ook de tuin zelf vraagt jaarlijkse maatregelen voor aanleg of onderhoud van paden, bruggen, gazons, borders. Ook in dit verslagjaar zijn weer enkele van deze onderhoudswerken uitgevoerd in eigen beheer of zijn uitbesteed.

7. Expertise, educatie, onderzoek

Jaarlijks wordt Trompenburg benaderd met velerlei vragen over identificatie, toepassing of onderhoud van bomen, struiken of vaste planten. Naast particulieren weten ook kwekers en scholieren uit binnen- en buitenland ons te vinden. Met (thema-)rondleidingen, radio- en televisieopnamen, lezingen en informatieve stukjes in onze nieuwsbrief en in tijdschriften brengen wij op een aangename en gemakkelijk begrijpbare wijze kennis over omtrent de rijke schat aan planten in- en de geschiedenis van Trompenburg.

Met het gehele pakket aan studiedagen, rondleidingen, exposities, artikelen, lezingen en stageplekken is ook in dit verslagjaar veel gelegenheid geboden aan geïnteresseerden om meer te weten te komen over het reilen en zeilen in Trompenburg.

Vanzelfsprekend geldt geheel Trompenburg als een permanente expositie. Samenwerking met andere botanische tuinen in Nederland en daarbuiten voor het delen van kennis en (expositie-) materiaal werd als een verrijking gezien van ons eigen aanbod.

Het blijven vernieuwen/verbeteren van de website en de mediamogelijkheden, zoals Facebook en Instagram kreeg veel aandacht evenals het uitbreiden van de dendrologische bibliotheek en de fotodatabase.

8. Samenwerkingen

1. Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen - Tuinen weten elkaar beter te vinden, komen met elkaar in contact, wisselen kennis uit. Veel tuinen kennen een wankel financieel evenwicht, subsidies nemen af, meer eigen inkomsten worden noodzaak. Onze tuinen hebben grote meerwaarde als een ‘ontspannen’ omgeving en zijn daarnaast instellingen waar een gedocumenteerde, levende plantencollectie wordt beheerd ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek, natuurbehoud, tentoonstelling en onderwijs.
2. Nederlandse Dendrologische Vereniging – samen met deze vereniging beheren wij de dendrologische bibliotheek. Een grote collectie boeken met als hoofdthema houtige gewassen voor gebruik in tuin, park en landschap. Vrijwilligers verzorgen deze collectie en beheren de catalogus die via de website is te raadplegen.
3. Midzomer Festival in Kralingen - optreden theaterwerkplaats Ouwe Rotten in de tuin

4. Natuur- en recreatieschap IJsselmonde - Donckse Velden: Rond het historische landgoed Huys ten Donck bij Ridderkerk zijn vanaf 2003 nieuwe recreatiegebieden aangelegd waarin de bewoners van de wijken Bolnes en Slikkerveer kunnen wandelen en fietsen. Het gebied is vernoemd naar het landgoed: de Donckse Velden. Om aan te sluiten bij en karakter van het landgoed blijft het gebied vrij open afgewisseld met grote

boomgroepen. Voor de boombeplanting op een viertal terpen heeft Trompenburg een groot aantal bijzondere bomen geschonken én aangeplant. Het betreft collecties eiken, beuken en aantal andere markante bomen. Deze bomen blijven deel uitmaken van onze collectie. De begeleiding en verzorging van deze bomen wordt door onszelf verzorgd in goed overleg met de beheerder Natuur- en recreatieschap IJsselmonde. De derde en laatste fase van dit project is in 2014 aangelegd. Dit omvat het gebied tussen de Donckse Laan en sluit aan op het in 2003 aangelegde terrein bij Bolnes. Na uitvoering gaat het schap het terrein beheren. Er is dan zo'n 30 hectare nieuw recreatiegebied met meer dan honderd bomen van Trompenburg opengesteld voor publiek. Ook in dit verslagjaar is snoeiwerk aan de elzenbeplanting verricht met vrijwilligers van Natuurvereniging IJsselmonde.

5. Artist in Residence was dit jaar Elsbeth van Noppen met het project Nocturnal Garden
6. De Maaltuin, dit pop-up restaurant gebruikte Trompenburg gedurende twee weken als locatie

7. Museumkaart: wij presenteren onze bloeiende rododendrons in het kader van de promotie van Ons Echte Goud
8. ZONTA-club Rotterdam, afscheidsetentje na jarenlange verzorging van koffie en thee tijdens de Plantendagen
9. Werkgroep Voedselbos De Overtuin: verdere aanleg en aanplant

10. Nederlandse Hosta Vereniging vierde het vijfde lustrum in Trompenburg Tuinen
11. Rotterdampas Jeugdvakantiepaspoort

9. Vriend van Trompenburg

Het is een groot genoegen te constateren dat de oproep die wij hebben gedaan een goede respons heeft gehad. Ruim driehonderd personen reageerden ook dit jaar weer positief op ons verzoek om extra steun aan Trompenburg. Velen van hen besloten daarnaast ook één of twee Jaarwandelkaarten aan te schaffen. Menig Vriend van Trompenburg heeft ook een Museumkaart of Rotterdampas. Het gebruik van deze kaart of pas bij het bezoek aan Trompenburg steunt ons ook financieel!

Met de uitgegeven Vriendenkaart kan met korting artikelen in onze winkel worden gekocht en kan worden deelgenomen aan de speciale activiteiten voor onze Vrienden. De Vriendenkaart is het gehele jaar geldig en kan per kalenderjaar worden verlengd. Wij beschouwen onze Vrienden als bijzondere ambassadeurs van Trompenburg. Natuurlijk willen we nog veel meer Vrienden gaan begroeten. Het is niet alleen fijn veel Vrienden te hebben, wij hebben onze Vrienden ook hard nodig, willen wij de huidige kwaliteit van Trompenburg kunnen handhaven. Daarom gaan wij door met de werving.

Schenken, legaten

Van verschillende personen, stichtingen en bedrijven ontvingen wij schenkingen in natura (tuinbanken, tuinornamenten, plantmateriaal) en in geld. De collectie Dahlia die werd geschonken door de firma Van Tubergen oogstte veel bewondering in zomer en najaar. Via de kwekerijen Beekenkamp, Florensis en Dümmer-Orange hebben onze bezoekers vanaf midden juni kunnen genieten van een grote hoeveelheid bijzondere begonia's in het kader van onze expositie Begoniamaania.

Van een trouwe bezoeker die decennialang Trompenburg heeft bezocht mochten wij een aanzienlijk legaat ontvangen.

Alle schenkingen worden aangewend voor het in standhouden, verfraaien en verbeteren van Trompenburg Tuinen & Arboretum.

10. Organisatie

Bestuur

Het bestuur bestaat uit 7 personen. Twee bestuursleden worden benoemd uit Stichting Bevordering Volkskracht en twee uit de familie Van Hoey Smith. Deze bestuursleden hebben geen periodieke aftredens- of leeftijdsgrens. Drie bestuursleden worden benoemd door het bestuur zelf. Deze bestuursleden zijn aftredend en herkiesbaar na iedere drie jaar tot hun 72 jaar. In theorie kunnen zij dus tot hun 75e in het bestuur blijven. Voor vakinhoudelijke informatievoorziening maakt het bestuur gebruik van een adviseur op het gebied van groen en een adviseur van horeca, marketing en commercie. Het bestuur vergadert zo vaak als nodig maar minimaal vier keer per jaar. De bestuursleden ontvangen geen beloning voor hun inzet.

Voorzitter

Mr. B. Westendorp

Secretaris

Dhr. R. van Hoey Smith

Penningmeester

Drs. J. de Bruin

Leden

Mr. A. van Hoey Smith

Mr. T. Cieremans

Mw. A. Loef

Dhr. W. Kromhout

Adviseurs

Ing. H. Sneep

Mw. H. Avis

Code Cultural Governance - Het bestuur van Trompenburg Tuinen & Arboretum is gecommitteerd aan de regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Code Cultural Governance.

Ethische Code voor musea - Het bestuur van Trompenburg Tuinen & Arboretum onderschrijft de Ethische Code voor musea als richtlijn voor museaal handelen.

Trompenburg Tuinen is met ingang van 1 januari 2014 aangewezen als Culturele ANBI (RSIN 002769098)

Medewerkers, vrijwilligers en stagiaires

Naast het gemiddeld aantal werknemers van 6,75 berekend op fulltime basis, is er een grote groep van meer dan honderd vrijwilligers die zich inzet voor Trompenburg. Onze vrijwilligers zetten zich in aan de balie, als tuinvrijwilliger (incl. het zaaiensootschap voor bijzondere eenjarigen) en ook als rondleider. Dit jaar hebben wij van april tot en met augustus stagiaires van tuinbouwopleidingen verspreid over Frankrijk gelegenheid geboden werkervaring bij ons op te doen. Op een mooie zomeravond werd weer in de tuin een barbecue voor vrijwilligers, medewerkers en bestuur van Trompenburg gehouden.

